СЭЛЭНГЭ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Сэлэнгэ аймгийн Онцгой байдлын газрын 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: СЭА-2023/254-НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.selenge@audit.gov.mn Сүхбаатар сум 2023 он	Сэлэнгэ аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга, тэргүүлэх аудитор: Ч.Энхтуяа Утас: 7036-3040 Цахим хаяг: Enkhtuyach@audit.gov.mn Аудитын менежер: Б.Батмөнх Утас: 7036-3036 Цахим хаяг: Batmunkhb@audit.gov.mn Аудитор: Ж.Цогт Утас: 7036-3036 Цахим хаяг: Tsogtj@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

АГУУЛГА

1. Аудитын дүгнэлт 3-4
2. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл 5-10
3. Санхүүгийн тайлангийн тодруулга 11-15
   3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа 11
   3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин 11
   3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал 11
   3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлт 12
   3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв 13
4. Аудитын тайлан 15-18
   4.1 Ерөнхий зүйл 15
   4.2 Материаллаг байдал 15
   4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт 16
   4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал 16
   4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт 17
   4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал 18
5. Аудитын илрүүлэлт 18-20
6. Аудитаар илэрсэн буруу илэрхийллийн нэгтгэл 20-21

Товчилсон үгийн жагсаалт

АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ЗДТГ	Засаг даргын Тамгын газар
ИТХ	Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал
МУЕА	Монгол Улсын Ерөнхий Аудитор
НБББББ	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг
ОБЕГ	Онцгой байдлын ерөнхий газар
ОУБ	Олон улсын байгууллага
ТБОНӨХБАҮХА	Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар
УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
ХХК	Хязгаарлагдмал хариуцлагатай компани

СЭЛЭНГЭ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

213200 Сэлэнгэ аймаг, Сүхбаатар сум
Цагаан Эрэг II баг
Утас: 7036-3040, Факс: (976)-7036-3040
E-mail: Selenge@audit.gov.mn

2023.02.17 № СЭА-2023/254-НА-СТА-ТШЗ

танай ______________-ны № ______________-т

СЭЛЭНГЭ АЙМГИЙН ОНЦГОЙ
БАЙДЛЫН ГАЗРЫН ДАРГА,
ХУРАНДАА Г.ГАЛБАДРАХ ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Сэлэнгэ аймгийн Онцгой байдлын газрын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Сэлэнгэ аймгийн Онцгой байдлын газрын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Сэлэнгэ аймгийн Онцгой байдлын газрын 2022 оны үйл ажиллагаанд зарцуулахаар төлөвлөсөн санхүүжилтийг бүрэн төвлөрүүлж, төсвийн гүйцэтгэл 99.9 хувьтай тайлагнагдан, батлагдсан төсвийг 0.1 хувиар хэмнэсэн байна.

Аудитын гол асуудал

Сэлэнгэ аймгийн Онцгой байдлын газрын 2022 оны нийт төсвийн зарцуулалт, ажил гүйлгээний 73.6 хувийг цалин хөлс, нэмэгдэл урамшил, ажил олгогчоос төлөх НДШ-ийн зардал эзэлж байгаа бөгөөд эд хогшил, урсгал засварын зардалд 16.0 хувийг буюу 682,266.1 мянган төгрөгийг зарцуулсан байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Санхүүгийн тайланд толилуулж, тодруулснаас бусад аудиторын шийдлээр онцлох асуудал байхгүй болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР Ч.ЭНХТУЯА

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	**ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**1,898,127,047.0**	**2,353,773,398.7**
33	**АВЛАГА**	34,226,959.0	-
33300	Татаас, санхүүжилтийн авлага	34,226,959.0	
35	**БАРАА МАТЕРИАЛ**	1,863,900,088.0	2,353,773,398.7
351	**Түүхий эд материал**	680,149,090.7	1,118,702,292.0
35110	Тусгай зориулалттай материал	679,375,940.7	1,117,977,742.0
35130	Эм боох материал	773,150.0	724,550.0
354	**Хангамжийн материал**	1,181,266,497.3	1,232,586,606.6
35410	Бичиг хэргийн материал	3,714,395.0	4,059,375.0
35420	Аж ахуйн материал	13,119,360.0	23,468,660.0
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	25,847,000.0	35,974,000.0
35440	Түлш, шатах тослох материал	67,571,115.8	16,826,953.9
35460	Хүнсний материал	3,783,902.0	2,102,830.0
35470	Бусад хангамжийн материал	1,067,230,724.5	1,150,154,787.7
35600	Мал амьтад	2,484,500.0	2,484,500.0
2	**ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**10,060,446,715.7**	**9,636,720,627.0**
39	**ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ**	10,060,446,715.7	9,636,720,627.0
392	**Биет хөрөнгө**	9,352,988,715.7	8,929,262,627.0
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	6,116,176,247.3	6,318,737,875.3
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(837,619,016.2)	(1,036,352,675.1)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	7,683,082,182.1	7,818,415,516.1
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(3,905,233,814.2)	(4,632,567,181.2)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	2,003,099,874.2	1,985,118,768.7
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(1,749,000,476.9)	(1,715,918,563.3)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	160,135,815.9	174,792,466.3
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(134,637,252.1)	(139,725,031.5)
39211	Батлан хамгаалах, цэргийн зориулалттай тоног төхөөрөмж	15,190,000.0	15,190,000.0
39212	Хуримтлагдсан элэгдэл	(5,785,000.0)	(8,755,000.0)
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	26,644,050.1	26,644,050.1
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(19,063,894.4)	(23,892,640.4)
39216	Дуусаагүй барилга, байгууламж	-	147,575,042.0
393	**Биет бус хөрөнгө**	707,458,000.0	707,458,000.0
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	707,458,000.0	707,458,000.0
3	**НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II**	**11,958,573,762.7**	**11,990,494,025.7**
4	**НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР**	**33,826,809.0**	**-**
41	**БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР**	33,826,809.0	-
413	**Өглөг**	33,826,809.0	-
4136	**Бусад өглөг**	33,826,809.0	-
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	33,826,809.0	-
5	**ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН**	**11,924,746,953.7**	**11,990,494,025.7**
51	**Засгийн газрын хувь оролцоо**	11,924,746,953.7	11,990,494,025.7
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	1,892,403,369.3	1,892,403,369.3
51101	Өмч: - төрийн	1,892,403,369.3	1,892,403,369.3
512	**Хуримтлагдсан үр дүн**	3,832,986,100.7	3,899,965,172.7
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	3,832,986,100.7	3,834,218,100.7
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-	65,747,072.0
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	6,199,357,483.7	6,198,125,483.7
6	**ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН**	**11,958,573,762.7**	**11,990,494,025.7**

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)**	**7,273,616,093.2**	**5,603,143,806.5**
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	**2,724,056,801.2**	**977,875,829.9**
120	**Нийтлэг татварын бус орлого**	2,724,056,801.2	977,875,829.9
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	2,724,023,751.2	977,875,829.9
1200044	Гадаадын эх үүсвэрээс санхүүжих	38,776,000.0	-
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан бараа материал	669,524,434.9	704,192,815.9
1200046	Үнэ төлбөргүй авсан үндсэн хөрөнгө	2,015,723,316.3	273,683,014.1
120009	Бусад орлого	33,050.0	-
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**4,549,559,292.0**	**4,625,267,976.6**
1310	**Улсын төвлөрсөн төсвөөс**	3,882,525,000.0	4,269,293,700.0
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	3,882,525,000.0	4,269,293,700.0
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	667,034,292.0	355,974,276.6
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	3,120,000.0	-
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	193,140,360.0	230,291,056.6
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан	386,406,831.0	110,762,780.0
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	84,367,101.0	14,920,440.0
2	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН**	**5,835,974,321.2**	**5,482,034,848.9**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**5,835,974,321.2**	**5,482,034,848.9**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	5,811,548,617.2	5,459,358,777.9
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	3,043,538,290.0	3,046,993,300.0
210101	Үндсэн цалин	1,841,610,231.0	1,852,317,962.0
210102	Нэмэгдэл	1,142,064,559.0	1,127,337,338.0
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	59,863,500.0	67,338,000.0
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	90,039,064.0	88,945,211.0
210201	Тэтгэврийн даатгал	24,150,119.0	23,111,826.0
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,685,039.0	2,719,037.0
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,117,791.0	2,024,031.0
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	511,197.0	502,193.0
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	60,574,918.0	60,588,124.0
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	274,079,987.0	269,868,267.0
210301	Гэрэл, цахилгаан	48,820,564.0	54,385,851.0
210302	Түлш, халаалт	185,770,687.0	173,381,894.0
210303	Цэвэр, бохир ус	39,488,736.0	42,100,522.0
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	212,783,693.2	246,072,793.9
210401	Бичиг хэрэг	8,050,700.0	9,832,330.0
210402	Тээвэр, шатахуун	134,867,731.2	215,617,883.9
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	4,074,085.0	3,825,100.0
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	19,472,747.0	16,797,480.0
210408	Бараа материал акталсны зардал	46,318,430.0	-
2105	**Нормативт зардал**	170,631,216.0	159,999,473.0
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	2,029,127.0	2,022,400.0
210502	Хоол, хүнс	168,602,089.0	157,977,073.0
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	96,801,690.0	438,610,930.0
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	-	366,000.0
210604	Урсгал засвар	96,801,690.0	438,244,930.0
2107	**Томилолт, зочны зардал**	364,353,600.0	67,867,800.0
210702	Дотоод албан томилолт	364,096,600.0	67,867,800.0
210703	Зочин төлөөлөгч хүлээн авах	257,000.0	-

2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр,**	127,565,803.3	16,989,130.0
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	119,505,670.3	5,171,880.0
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	-	621,750.0
210803	Даатгалын үйлчилгээ	2,210,547.0	2,270,200.0
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	3,131,629.0	3,780,000.0
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	1,464,500.0	2,989,000.0
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	633,500.0	1,494,000.0
210807	Газрын төлбөр	619,957.0	662,300.0
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	1,431,755,273.7	1,124,011,873.0
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	73,049,357.3	69,146,100.3
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	11,622,000.0	490,000.0
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	1,347,083,916.4	1,054,375,772.7
210904	Найдваргүй авлагын алдагдал	-	-
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	24,425,704.0	22,676,071.0
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	15,300,000.0	16,943,600.0
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	15,300,000.0	16,943,600.0
2133	**Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг**	9,125,704.0	5,732,471.0
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	9,125,704.0	5,732,471.0
3	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)**	**1,437,641,772.0**	**121,108,957.6**
145	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ОРЛОГЫН ДҮН**	-	3,372,100.0
145002	Үндсэн хөрөнгө, бараа материал худалдсаны олз	-	3,372,100.0
225	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН**	80,306,050.0	58,733,985.6
225005	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал	80,306,050.0	58,733,985.6
4	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)**	(80,306,050.0)	(55,361,885.6)
5	**НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)**	**1,357,335,722.0**	**65,747,072.0**

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Дансны код	**Үзүүлэлт**	**Өмнөх оны гүйцэтгэл**	**Тайлант оны гүйцэтгэл**
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)**	**4,663,630,218.3**	**4,659,494,935.6**
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**4,663,630,218.3**	**4,659,494,935.6**
1310	**Улсын төвлөрсөн төсвөөс**	3,882,525,000.0	4,269,293,700.0
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	3,882,525,000.0	4,269,293,700.0
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	781,105,218.3	390,201,235.6
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	3,120,000.0	-
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	245,862,360.0	230,291,056.6
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	386,406,831.0	110,762,780.0
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	145,716,027.3	49,147,399.0
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)**	**4,427,551,039.3**	**4,302,528,265.6**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**4,427,551,039.3**	**4,302,528,265.6**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**4,360,698,376.3**	**4,278,852,194.6**
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	3,043,114,616.0	3,046,993,300.0
210101	Үндсэн цалин	1,841,186,557.0	1,852,317,962.0
210102	Нэмэгдэл	1,142,064,559.0	1,127,337,338.0
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	59,863,500.0	67,338,000.0
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	89,972,414.0	88,945,211.0
210201	Тэтгэврийн даатгал	24,150,119.0	23,111,826.0
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,685,039.0	2,719,037.0
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,117,791.0	2,024,031.0
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	511,197.0	502,193.0
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	60,508,268.0	60,588,124.0

2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	280,972,391.0	269,865,267.0
210301	Гэрэл, цахилгаан	49,473,996.0	54,169,851.0
210302	Түлш, халаалт	192,009,659.0	173,594,894.0
210303	Цэвэр, бохир ус	39,488,736.0	42,100,522.0
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	151,074,767.0	55,776,753.0
210401	Бичиг хэрэг	7,819,750.0	2,836,300.0
210402	Тээвэр, шатахуун	129,558,870.0	46,934,853.0
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	4,012,400.0	3,825,100.0
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	9,683,747.0	2,180,500.0
2105	**Нормативт зардал**	192,169,250.0	143,400,836.0
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	14,545,800.0	1,210,500.0
210502	Хоол, хүнс	177,623,450.0	142,190,336.0
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	46,067,660.0	479,414,210.0
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	15,199,060.0	45,560,800.0
210604	Урсгал засвар	30,868,600.0	433,853,410.0
2107	**Томилолт, зочны зардал**	364,353,600.0	67,867,800.0
210702	Дотоод албан томилолт	364,096,600.0	67,867,800.0
210703	Зочин төлөөлөгч хүлээн авах	257,000.0	-
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	95,639,097.3	52,360,139.0
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	86,981,111.3	40,204,889.0
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	-	621,750.0
210803	Даатгалын үйлчилгээ	2,210,547.0	2,270,200.0
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	2,292,482.0	3,780,000.0
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	1,464,500.0	2,989,000.0
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	2,070,500.0	1,832,000.0
210807	Газрын төлбөр	619,957.0	662,300.0
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	97,334,581.0	74,228,678.6
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	85,712,581.0	63,187,793.6
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	11,622,000.0	11,040,885.0
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**66,852,663.0**	**23,676,071.0**
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	23,500,000.0	17,943,600.0
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	23,500,000.0	17,943,600.0
2133	**Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг**	43,352,663.0	5,732,471.0
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	43,352,663.0	5,732,471.0
3	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)**	**236,079,179.0**	**356,966,670.0**
5	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)**	**236,079,179.0**	**356,966,670.0**
22	**ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ**	**236,079,179.0**	**356,966,670.0**
2200	**Дотоод эх үүсвэрээр**	236,079,179.0	356,966,670.0
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	236,079,179.0	356,966,670.0
6	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)**	**(236,079,179.0)**	**(356,966,670.0)**

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
C01	**2021 оны 01-р сарын 01-нээрх үлдэгдэл**	**1,892,403,369.33**	**6,199,357,483.67**	**3,832,986,100.71**	11,924,746,953.71
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	-	-
C03	**Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл**	-	-	-	-
C04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт	-	-	-	-
C05	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт	-	-	-	-
C06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөгүй олз, гарз	-	-	-	-
C07	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	-	-
C08	**2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	**1,892,403,369.33**	**6,199,357,483.67**	**3,832,986,100.71**	11,924,746,953.71
D01	**2022 оны 01-р сарын 01-нээрх үлдэгдэл**	**1,892,403,369.33**	**6,199,357,483.67**	**3,832,986,100.71**	11,924,746,953.71
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	1,232,000.00	1,232,000.00
D03	**Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл**	**1,892,403,369.33**	**6,199,357,483.67**	**3,834,218,100.71**	11,925,978,953.71
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт	-	(1,232,000.00)	-	(1,232,000.00)
D05	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт	-	-	-	-
D06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөгүй олз, гарз	-	-	-	-
D07	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү	-	-	-	-
D08	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	65,747,071.98	65,747,071.98
D09	**2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	**1,892,403,369.33**	**6,198,125,483.67**	**3,899,965,172.69**	11,990,494,025.69

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны		Зөрүү	Хувь
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл		
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	4,269,293,700.0	4,263,561,229.0	5,732,471.0	99.9
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	4,269,293,700.0	4,263,561,229.0	5,732,471.0	99.9
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	4,260,408,900.0	4,254,689,629.0	5,719,271.0	99.9
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	3,046,993,300.0	3,046,993,300.0	-	100.0
210101	Үндсэн цалин	1,900,643,100.0	1,852,317,962.0	48,325,138.0	97.5
210102	Нэмэгдэл	1,091,900,200.0	1,127,337,338.0	(35,437,138.0)	103.2
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	54,450,000.0	67,338,000.0	(12,888,000.0)	123.7
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	94,661,100.0	88,945,211.0	5,715,889.0	94.0
210201	Тэтгэврийн даатгал	23,210,700.0	23,111,826.0	98,874.0	99.6
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,377,100.0	2,719,037.0	(341,937.0)	114.4
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,901,300.0	2,024,031.0	(122,731.0)	106.5
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	476,000.0	502,193.0	(26,193.0)	105.5
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	66,696,000.0	60,588,124.0	6,107,876.0	90.8
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	269,866,200.0	269,865,267.0	933.0	100.0
210301	Гэрэл, цахилгаан	64,798,200.0	54,169,851.0	10,628,349.0	83.6
210302	Түлш, халаалт	165,435,000.0	173,594,894.0	(8,159,894.0)	104.9
210303	Цэвэр, бохир ус	39,633,000.0	42,100,522.0	(2,467,522.0)	106.2
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	12,736,900.0	12,736,900.0	-	100.0
210401	Бичиг хэрэг	2,731,300.0	2,731,300.0	-	100.0
210402	Тээвэр, шатахуун	4,000,000.0	4,000,000.0	-	100.0
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,825,100.0	3,825,100.0	-	100.0
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	2,180,500.0	2,180,500.0	-	100.0
2105	**Нормативт зардал**	122,016,900.0	122,016,836.0	64.0	100.0
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	1,210,500.0	1,210,500.0	-	100.0
210502	Хоол, хүнс	120,806,400.0	120,806,336.0	64.0	100.0
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	682,266,800.0	682,266,100.0	700.0	100.0
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	10,250,800.0	10,250,800.0	-	100.0
210604	Урсгал засвар	672,016,000.0	672,015,300.0	700.0	100.0
2107	**Томилолт, зочны зардал**	2,291,800.0	2,291,800.0	-	100.0
210702	Дотоод албан томилолт	2,291,800.0	2,291,800.0	-	100.0
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	18,535,000.0	18,533,330.0	1,670.0	100.0
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	6,378,200.0	6,378,080.0	120.0	100.0
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	621,800.0	621,750.0	50.0	100.0
210803	Даатгалын үйлчилгээ	2,270,200.0	2,270,200.0	-	100.0
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	3,780,000.0	3,780,000.0	-	100.0
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	2,989,000.0	2,989,000.0	-	100.0
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,833,500.0	1,832,000.0	1,500.0	99.9
210807	Газрын төлбөр	662,300.0	662,300.0	-	100.0

2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	11,040,900.0	11,040,885.0	15.0	100.0
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	11,040,900.0	11,040,885.0	15.0	100.0
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	8,884,800.0	8,871,600.0	13,200.0	99.9
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	8,884,800.0	8,871,600.0	13,200.0	99.9
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	8,884,800.0	8,871,600.0	13,200.0	99.9
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	4,269,293,700.0	4,263,561,229.0	5,732,471.0	99.9
1310	**УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ**	4,269,293,700.0	4,263,561,229.0	5,732,471.0	99.9
131001	Улсын төсвөөс санхүүжих	4,269,293,700.0	4,263,561,229.0	5,732,471.0	99.9

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл
I	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	**390,201,235.6**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**390,201,235.6**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	381,129,235.6
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	43,039,853.0
210401	Бичиг хэрэг	105,000.0
210402	Тээвэр, шатахуун	42,934,853.0
2105	**Нормативт зардал**	21,384,000.0
210502	Хоол, хүнс	21,384,000.0
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	154,114,780.0
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	42,140,000.0
210604	Урсгал засвар	111,974,780.0
2107	**Томилолт, зочны зардал**	65,576,000.0
210702	Дотоод албан томилолт	65,576,000.0
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	33,826,809.0
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	33,826,809.0
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	63,187,793.6
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	63,187,793.6
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	9,072,000.0
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	9,072,000.0
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	9,072,000.0
II	**ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР**	390,201,235.6
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	390,201,235.6
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	230,291,056.6
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	110,762,780.0
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	49,147,399.0

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Сэлэнгэ аймгийн Онцгой байдлын газар нь *"Гамшгаас хамгаалах талаар төрөөс баримтлах бодлого, хөтөлбөрийг орон нутгийн түвшинд хэрэгжүүлэх ажлыг мэргэжлийн удирдлагаар хангаж зохион байгуулах, алба хаагчдын нийгмийн баталгааг хангах хүрээнд ажлын байрны нөхцөлийг сайжруулах, албаны бэлтгэл бэлэн байдлыг дээшлүүлж цэргийн алба, ажлын сахилга хариуцлагыг өндөржүүлэх"* гэсэн эрхэм зорилгын хүрээнд дараах зорилтыг дэвшүүлжээ. Үүнд:

- Онцгой байдлын албаны техник, багаж, тоног төхөөрөмж, хувцас хэрэгслийн чанар, ашиглалтыг сайжруулах,
- Гамшгаас хамгаалах үйл ажиллагаанд мэдээлэл, харилцаа холбооны дэвшилтэт технологийг нэвтрүүлж, төрийн үйлчилгээг цахимжуулах,

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд дараах өөрчлөлтүүд орсон байна. Үүнд:

- *Монгол Улсын 2022 оны Төсвийн тухай хуулиар төсөв, санхүүжилттэй холбоотой,*
- *Хөдөлмөрийн тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгыг 2022 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс дагаж мөрдсөн,*
- *Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийг Монгол Улсын 2022 оны төсвийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай хууль хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн дагаж мөрдсөн,*
- *Төрийн албаны тухай хуульд 2022 оны 04 дүгээр сарын 22, 07 дугаар сарын 05, 11 дугаар сарын 11-нд нэмэлт өөрчлөлт орсон,*
- *Засгийн газрын 2022 оны 03 дугаар сарын 09-ний өдрийн 107 дугаар тогтоолоор үйлчилгээний албан тушаал эрхэлдэг төрийн албан хаагчийн цалингийн доод хэмжээг тогтоосон гэх мэт.*

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж буй дотоод хяналтаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй гэж үзлээ. Тайлант онд ОБЕГ-ын Хяналт, шалгалтын газраас дотоод хяналт, шалгалт хийгдээгүй байна.

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын найдвартай байдлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах, дотоод аудитораас шууд туслалцаа авах шаардлагагүй байна.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Сэлэнгэ аймгийн Онцгой байдлын газар нь 2022 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл суурьаар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

Сэлэнгэ аймгийн Онцгой байдлын газар нь ОБЕГ-ын даргын 2016 оны А/293 дугаар тушаалаар батлагдсан *"Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг"*-ийг нягтлан бодох бүртгэлийн үйл ажиллагаандаа ашиглаж байна.

Уг НББББББ-ийг баталж, хэрэгжүүлж эхэлсэн 2016 оноос хойш холбогдох хууль, эрхийн актууд, стандартад тодорхой хэмжээний нэмэлт өөрчлөлт орсон тул эдгээр өөрчлөлтүүдэд нийцүүлэн бодлогын бичиг баримтыг шинэчлэн боловсруулах нь зүйтэй юм.

4317143998
МЮА0065 9055436

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Сэлэнгэ аймгийн Онцгой байдлын газрын 2022 оны санхүүгийн тайланг Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалаар баталсан *"Төсөвт байгууллагад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар"*-ын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тайлант хугацаанд нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогод өөрчлөлт ороогүй байна.

Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 31,920.3 мянган төгрөгөөр буюу 0.3 хувиар өссөн байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	-	-	-
Авлага	34,226.9	-	(34,226.9)
Бараа материал	1,863,900.1	2,353,773.4	489,873.3
Үндсэн хөрөнгө	10,060,446.7	9,636,720.6	(423,726.1)
Нийт хөрөнгө	**11,958,573.8**	**11,990,494.0**	**31,920.3**
Өр төлбөр	33,826.8	-	(33,826.8)
Засгийн газрын хувь оролцоо /Эздийн өмч/	11,924,746.9	11,990,494.0	65,747.1
Өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө/өмчийн дүн	**11,958,573.8**	**11,990,494.0**	**31,920.3**

Өмнөх оны эцэст тайлагнагдсан 34,226.9 мянган төгрөгийн татаас санхүүжилтийн авлага нь тайлант онд бүрэн барагдсан байна.

Бараа материал дансны үлдэгдэл 2,353,773.4 мянган төгрөг болж 489,873.3 мянган төгрөгөөр өссөн байгаа нь төсвийн хөрөнгөөр 796,143.6 мянган төгрөгийн бараа материал худалдан авсан, систем хоорондын шилжүүлгээр 681,788.9 мянган төгрөгийн бараа материал, бусад байгууллагаас 214,985.0 мянган төгрөгийн бараа материалыг үнэ төлбөргүй хүлээн авч, шатахууны урамшуулал болох 1,938.2 мянган төгрөгийг орлогоор бүртгэсэн болон 938,609.7 мянган төгрөгийн бараа материалыг зарцуулсан, хилийн цэргийн 0101 дүгээр ангид 44,058.1 мянган төгрөгийн, аймгийн ЗДТГ-т 26,536.3 мянган төгрөгийн, систем хооронд 195,778.3 мянган төгрөгийн бараа материалыг шилжүүлсэнтэй холбоотой байна.

Үндсэн хөрөнгө дансны үлдэгдэл /анхны өртгөөр/ 17,193,931.7 мянган төгрөг болж 482,145.5 мянган төгрөгөөр өссөн нь төсвийн хөрөнгөөр 356,966.7 мянган

төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг худалдан авч бүртгэл тайланд тусгасан */196,592.0 мянган төгрөгийн "8 айлын орон сууцыг конторын барилга болгож засварлах" ажлыг хүлээн авсан, "Усны сургалтын төв байгуулах" төсөл, арга хэмжээний тайлант оны 147,575.0 мянган төгрөгийн гүйцэтгэлийг дуусаагүй барилга дансанд бүртгэсэн/* Дэлхийн зөн ОУБ-аас 22,927.5 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг үнэ төлбөргүй хүлээн авсан, систем хооронд 257,200.0 мянган төгрөгийн 3 автомашиныг үнэ төлбөргүй хүлээн авсан болон ТӨБЗГ-ын 2022 оны 16 дугаар тогтоолоор 5 нэр төрлийн 129,748.6 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг систем хооронд шилжүүлсэн, 25,200.0 мянган төгрөгийн автомашиныг дуудлага худалдаагаар худалдсантай холбоотой байна.

Өмнөх онд үүссэн "Хүчит Сэлэнгэ" ХХК-тай холбоотой 33,826.8 мянган төгрөгийн өр төлбөрийг тайлант онд төлж барагдуулан, өр төлбөргүй тайлагнагдсан байна.

Засгийн газрын оролцоо дансны үлдэгдэл 11,990,494.0 мянган төгрөг болж 65,747.1 мянган төгрөгөөр өссөн нь тайлант үеийн үр дүн өссөнөөс шалтгаалсан байна.

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус газар нь 2022 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг улсын төсвөөс 4,694,067.2 мянган төгрөг, нийт зарлагыг 4,694,067.2 мянган төгрөгөөр тооцон төлөвлөж дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Төсвийн захирагчаас хүргүүлсэн төсвийн төслийн саналаас байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардлыг 280,978.9 мянган төгрөгөөр, хангамж, бараа материалын зардлыг 9,164.7 мянган төгрөгөөр, нормативт зардлыг 127,989.8 мянган төгрөгөөр, эд хогшил, урсгал засварын зардлыг 339,901.5 мянган төгрөгөөр, албан томилолтын зардлыг 2,404.0 мянган төгрөгөөр, бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж зардлыг 13,535.0 мянган төгрөгөөр, хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх зардлыг 11,622.0 мянган төгрөгөөр, нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал зардлыг 9,403.0 мянган төгрөгөөр зэрэг нийт 794,998.9 мянган төгрөгөөр бууруулж 3,899,068.3 мянган төгрөгөөр баталсан байна.

3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант оны батлагдсан төсвийг 370,225.4 мянган төгрөгөөр нэмэгдүүлж төсвийн зохицуулалт хийсэн байна. */цалингийн сан 33,409.0 мянган төгрөгөөр, ажил олгогчоос төлөх нийгмийн даатгалын шимтгэл 4,176.0 мянган төгрөгөөр, хангамж, бараа материалын зардал 3,572.2 мянган төгрөгөөр, эд хогшил, урсгал засварын зардал 342,365.3 мянган төгрөгөөр, бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж зардал 5,000.0 мянган төгрөгөөр тус тус нэмэгдэж, байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал 11,112.7 мянган төгрөгөөр, нормативт зардал 5,972.9 мянган төгрөгөөр, албан томилолтын зардал 112.2 мянган төгрөгөөр, хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх зардал 581.1 мянган төгрөгөөр, нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал зардал 518.2 мянган төгрөгөөр тус тус буурсан/*

Төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх 1 хөтөлбөрийн 2 арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр 4,269,293.7 мянган төгрөгийг улсын төсвөөс бүрдүүлэхээр төлөвлөсөн байна.

Гүйцэтгэлээр улсын төсвөөс 4,269,293.7 мянган төгрөгийн санхүүжилт олгосон байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 4,263,561.2 мянган төгрөг буюу 99.9 хувийн гүйцэтгэлтэй тайлагнагдсан байгаа нь нийгмийн даатгалын зардлыг 5,715.9 мянган төгрөг, нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшууллын 13.2 мянган төгрөгөөр тус тус хэмнэсэнтэй холбоотой байна.

Хүснэгт 2. Хөтөлбөр, арга хэмжээний төлөвлөгөө, гүйцэтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Д/д	Хөтөлбөр, арга хэмжээ	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Биелэлт
1	Үндсэн үйл ажиллагааны зардал	4,260,408.9	4,254,689.6	5,719.3	99.9
2	Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж	8,884.8	8,871.6	13.2	99.9
	Нийт	**4,269,293.7**	**4,263,561.2**	**5,732.5**	**99.9**

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.5.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т *“нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна”* гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Тайлант онд тус газрын нэмэлт санхүүжилтийн дансанд нийт 390,201.2 мянган төгрөгийн орлого төвлөрснийг зориулалтын дагуу зарцуулсан байна. Үүнд:

- ОБЕГ-аас тайлант онд 110,762.8 мянган төгрөг төвлөрснөөс гал түймэр, гамшиг ослын голомтод үүрэг гүйцэтгэсэн алба хаагчдын томилолтын зардалд 65,576 мянган төгрөг, 5 дугаар ангийн конторын өргөтгөл, төмөр замын засварт 31,974.8 мянган төгрөг, ахмадын хорооны санхүүжилтэд 9,072 мянган төгрөг, бусад зардалд 4,140.0 мянган төгрөгийг зарцуулсан,
- Монголын Гал унтраах техникийн олон төрөлт спортын холбооны 14,815.4 мянган төгрөгийг Гал унтраах техникийн олон төрөлт спортын “Улсын аварга шалгаруулах” тэмцээнийг Сэлэнгэ аймагт зохион байгуулахад,
- Зам тээврийн яамнаас төвлөрүүлсэн 34,226.9 мянган төгрөгийг Улаанбаатар Дархан чиглэлийн авто замын трасст орсон Гал түймэр унтраах, аврах 40 дүгээр анги, 5 дугаар ангийн барилга байгууламжийг буулган шилжүүлэх зардалд,
- Аймгийн Засаг даргын 2022 оны А/50, А/52, А/189 дүгээр захирамжуудаар гамшгаас хамгаалах иж бүрэн сургуулийн зардалд 54,585.0 мянган төгрөг, А/82 дугаар захирамжаар 2020-2021 онд коронавируст цар тахлын үеэр ажилласны шагналд 2,000 мянган төгрөг, А/99 дүгээр захирамжаар ой хээрийн түймрээс урьдчилан сэргийлэх хяналтын цэг ажиллуулах зардалд 30,000 мянган төгрөг, А/287 дугаар захирамжаар үер, усны ослоос урьдчилан сэргийлэх зарим арга

хэмжээний зардалд 14,973.9 мянган төгрөг, А/451 дүгээр захирамжаар гал унтраах автомашины гаалийн татварын зардалд 8,982.9 мянган төгрөг, А/413 дугаар захирамжаар тус газрын 8 айлын орон сууцыг конторын зориулалттай болгож засварлах ажлын зардалд 80,000 мянган төгрөг,

- Аймгийн ИТХ-аас гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор гал унтраах багаж худалдан авахад 36,000 мянган төгрөг, өсвөрийн аврагчдын дунд зохион байгуулдаг *"Бэлэн бай"* дэвжээ тэмцээний зардалд 2,540.8 мянган төгрөг, галын аюулаас урьдчилан сэргийлэх хяналт шалгалтын зардалд 1,208.5 мянган төгрөгийн,
- Цахимаар зарласан тендерийн баримт бичгийн үнэ 105.0 мянган төгрөг гэх мэт.

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д *"Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана"* гэж заасны дагуу Сэлэнгэ аймгийн Онцгой байдлын газрын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд аудит хийгдэх байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн буруу илэрхийлэл, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудиторын дүгнэлт, дүгнэлтийн үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав. Мөн анхан шатны баримтын бүрдүүлэлт, хөрөнгийн ангилал, мөнгөн кассын үйл ажиллагаатай холбоотой зөвлөмжүүдийг тусгасан болно.

Аудитыг Сэлэнгэ аймаг дахь Төрийн аудитын газрын аудитор Ж.Цогт гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер Б.Батмөнх, дарга, тэргүүлэх аудитор Ч.Энхтуяа нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Сэлэнгэ аймгийн Онцгой байдлын газар нь 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Сэлэнгэ аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2023 оны 01 дүгээр сарын 25-ны өдрийн 31/29 дүгээр албан бичгээр ирүүлсэн байна.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр 2021 оны санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардлыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэлийг дунд гэж үнэллээ.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2021 оны санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардлын 5,835,974.3 мянган төгрөгөөс 1 хувиар буюу 58,359.7 мянган төгрөгөөр тогтоосныг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хүрээнд ОБЕГ-ын даргын 2022 оны А/192 дугаар тушаалаар "Төсвийн хэмнэлтийн түр журам"-ыг баталсан бөгөөд тус газар нь дараах арга хэмжээнүүдийг хэрэгжүүлсэн байна. Үүнд:

- *Бичгийн цаас, принтерийн хорны зардлыг хэмнэх зорилгоор бичиг хэрэг, албан хэрэг хөтлөлтөд дотоод сүлжээг ашигласан,*
- *Тээвэр шатахуун, хичээл сургалт үйлдвэрлэлийн зардлыг хэмнэх зорилгоор сургалт, уулзалтыг цахим хэлбэрээр зохион байгуулсан,*
- *Баяр ёслол, тэмдэглэлт өдөр, аялал зугаалга, уралдаан тэмцээн зохион байгуулаагүй,*

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилттэй хамаарах 33 шалгуур үзүүлэлтийн дагуу горим, сорилыг гүйцэтгэж, холбогдох баримтыг тулган баталгаажуулахад тус хуулийн 15.1.5-д *"төсвийн болон байгууллагын хөрөнгөөр бэлэг дурсгалын зүйл худалдан авах"* гэсэн заалтыг зөрчиж 1,000.0 мянган төгрөгийн бэлэг дурсгал худалдан авсан зөрчил илэрлээ.

4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан *"Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам"*-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Илрүүлэлт: Шилэн дансанд мэдээлбэл зохих 20 төрлийн 170 мэдээллээс 14 мэдээллийг хугацаа хоцроож мэдээлсэн байна. Үүнд:

- Төсвийн байгууллагын батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, хэтрэлт хэмнэлтийн шалтгаан тайлбарын хамт – 3 удаа
- Тухайн жилийн төсөвт орсон нэмэлт, өөрчлөлт – 1 удаа
- Цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлого, зарлагын мөнгөн гүйлгээ – 1 удаа
- Санхүүгийн тайлан – 1 удаа
- Хөрөнгийн зардал, хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээний төлөвлөгөө, гүйцэтгэл, концессын зүйлийн жагсаалт, гүйцэтгэл – 3 удаа
- Таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий худалдан авсан бараа, ажил үйлчилгээний нэр, санхүүжилтийн хэмжээ, нийлүүлэгчийн нэр, хаяг – 2 удаа
- Байгууллагын батлагдсан орон тоонд орсон өөрчлөлт – 3 удаа

Шийдвэрлэсэн нь: Энэ нь Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1, 6.2, 6.3, 6.4 дэх заалтуудыг зөрчсөн тул холбогдох мэдээллийг хуулийн хугацаанд мэдээлж байх зөвлөмж хүргүүлэх.

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь Шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцээгүй гэж дүгнэлээ.

4317143998
МЮА0065 9055436

4.4.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Илрүүлэлт: Худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөө, тайлан боловсруулж, батлуулаагүй, хэвлэл мэдээллийн хэрэгслээр нийтэд зарлан мэдээлээгүй байгаа нь ТБОНӨХБАҮХА тухай хуулийн 48 дугаар зүйлийн 48.1-д *“Захиалагч худалдан авах бараа, ажил, үйлчилгээний төлөвлөгөөний төслийг шаардлагатай бол техник, эдийн засгийн үндэслэлийн хамт дараа жилийн төсвийн төсөлтэй хамтад нь боловсруулж, харьяалах төсвийн ерөнхийлөн захирагчид хүргүүлнэ",* 48.5-т *“Захиалагч худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөөг тухайн жилийн төсөв батлагдсанаас хойш нэг сарын дотор хэвлэл мэдээллийн хэрэгслээр нийтэд зарлан мэдээлнэ”* гэж заасантай нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Худалдан авах бараа, ажил, үйлчилгээний төлөвлөгөөний төслийг шаардлагатай бол техник, эдийн засгийн үндэслэлийн хамт дараа жилийн төсвийн төсөлтэй хамт боловсруулж, төсвийн ерөнхийлөн захирагчид хүргүүлж байх зөвлөмж өгөв.

4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

4.5.1 Завсрын аудитын талаар

Дарга, тэргүүлэх аудиторын 2022 оны 10 дугаар сарын 27-ны 143 дугаар *“Санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийх тухай”* албан бичгийг хүргүүлсэн бөгөөд тус байгууллагын 2022 оны хагас жилийн санхүүгийн тайланд хийсэн завсрын үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитаар алдаа, зөрчил илрээгүй байна.

4.5.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Өмнөх санхүүгийн тайлангийн аудитаар хэмнэгдсэн зардлыг гүйлгэн зарцуулж, бодитоор тайлагнаагүй, өмнөх онд өр төлбөр үүсгэлгүйгээр тайлант оны төсвөөс шагнал олгосон болон анхан шатны баримтын бүрдүүлэлттэй холбоотой нийт 659,414.4 мянган төгрөгийн 7 зөрчилд албан шаардлага, зөвлөмж өгснийг бүрэн хэрэгжүүлсэн байна.

Хүснэгт 4 Төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилт

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Өмнөх аудитын үзүүлэлт		Биелэлт		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Албан шаардлага	2	16,493.8	2	16,493.8	100
Зөвлөмж	5	642,920.6	5	642,920.6	100
Нийт дүн	**7**	**659,414.4**	**7**	**659,414.4**	**100**

4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Сэлэнгэ аймгийн Онцгой байдлын газрын төсвийн шууд захирагчийн бус дээд шатны төсвийн захирагчийн шийдвэрээр хэрэгжсэн дараах асуудлыг тухайн санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар зөрчлөөр тооцолгүйгээр дээд шатны төсвийн захирагчийн санхүүгийн тайланд хийх аудитын анхааралд хандуулж байна. Үүнд:

1. Тус газарт ямар нэгэн албан тушаал эрхэлдэггүй, ажилласан эсэх нь цагийн бүртгэлээр баталгаажаагүй О.Ууганбаатарыг Сүхбаатар сум дахь гал түймэр унтраах 36 дугаар ангид аврагч-гал сөнөөгчөөр, Э.Эринг Сайхан сум дахь Гал унтраах 61 дүгээр ангид аврагч-гал сөнөөгчөөр, Э.Алтанхишигийг Хүдэр сум дахь Эрэн хайх, аврах салбарт аврагч-тэсэлгээчнээр тус тус ОБЕГ-ын даргын тушаалаар томилон батлагдсан цалингийн сангаас нийт **25,461.6** мянган төгрөгийн цалин тооцож олгосон байна.

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Бараа материалын тайланд шатахууны үлдэгдлийг 17,952.4 мянган төгрөгийн зөрүүтэй тайлагнасан алдааг аудитын явцад залрууллаа.

Аудитаар нийт 70,334.4 мянган төгрөгийн зөрчил илэрснээс 1,000.0 мянган төгрөгийн 1 албан шаардлага, 69,334.4 мянган төгрөгийн 6 зөрчилд зөвлөмж өгсөн.

5.1 Албан шаардлага.

2.1 <u>Илрүүлэлт:</u> Нэг удаагийн тэтгэмж, урамшууллын зардлаас 2 албан хаагчид **1,000.0** мянган төгрөгийн үнэ бүхий бэлэг, дурсгалын зүйл олгосон нь Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1 дэх *"Төсвийн байгууллага, төрийн болон орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдэд дараах зүйлсийг хориглоно"*, 15.1.5: *"төсвийн болон байгууллагын хөрөнгөөр бэлэг дурсгалын зүйл худалдан авах"* гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

2.2 <u>Шийдвэрлэсэн нь</u>: Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийг хэрэгжүүлэн ажиллах албан шаардлага хүргүүлэх.

5.2 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дараалаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Анхан шатны баримт бүрдүүлэлттэй холбоотой асуудал

1.1.1 <u>Илрүүлэлт:</u> Бараа материалын орлого, зарлагын баримтыг холбогдох албан тушаалтнуудын гарын үсгээр баталгаажуулалгүйгээр ажил гүйлгээг гүйцэтгэж бүртгэл тайланд тусгасан байна. Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.1 дахь *"Анхан шатны баримт нь нягтлан бодох бүртгэл хөтлөх, санхүүгийн тайлан, мэдээллийг үнэн, зөв гаргах үндэслэл болно"*, 13.5 дахь *"Анхан шатны баримтад түүнийг үйлдсэн, зөвшөөрсөн буюу шалгасан ажилтан гарын үсэг зурж, тамга, тэмдэг дарснаар уг баримт хүчин төгөлдөр болно..."* гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

1.1.2 *Өгсөн зөвлөмж:* Бараа материалын орлого, зардлын анхан шатны баримтыг холбогдох албан тушаалтнуудын гарын үсгээр баталгаажуулж байх.

1.2.1. *Илрүүлэлт:* Тайлант онд нийт **67,385.7** мянган төгрөгийн хүнс, урсгал засварын материалын худалдан авалтын цахим төлбөрийн баримтыг нэр төрөл, тоо хэмжээ тус бүрээр бус бөөн дүнгээр баталгаажуулсан нь Сангийн сайдын 2017 оны 347 дугаар тушаалын 1 дүгээр хавсралтын 6.5 дахь *" ... Төлбөрийн баримтад борлуулагч, худалдан авагчийг таних тэмдэг, татвар төлөгчийн дугаар, төлбөр тооцоо хийгдсэн он, сар, өдөр, бараа, ажил, үйлчилгээний нэр, код, тоо хэмжээ, үнэ, татварын дүнг тусгана. ..."* гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

1.2.2 *Өгсөн зөвлөмж:* Худалдан авалтыг бараа, ажил, үйлчилгээний нэр төрөл, тоо хэмжээ нэг бүрийг тусгасан төлбөрийн цахим баримтаар баталгаажуулж байх.

2. Мөнгөн кассын үйл ажиллагаатай холбоотой асуудал

2.1 *Илрүүлэлт:* Тус газрын нярав С.Мөнхцэцэгийн хувийн харилцах дансаар дамжуулж албаны тээврийн хэрэгслүүдийн татвар, үзлэг оношилгооны төлбөр болох **1,948.7** мянган төгрөгийг зарцуулсан байгаа нь Сангийн сайдын 2012 оны 276 дугээр тушаалаар баталсан Төсвийн байгууллагын мөнгөн кассын ажиллагааны журмын 3.1 дэх *"Төсөвт байгууллага нь Төрийн сангийн бүртгэлийн данснаас байгууллагын төлбөрийн картын дансаар дамжуулан бэлэн мөнгийг байгууллагын касст хүлээн авч зориулалтын дагуу зарцуулах үүргийг хүлээнэ"*, 3.2 дахь *"Мөнгөн кассын гүйлгээг байгууллагын төсвийн эрх захирагчийн тушаал, шийдвэрээр томилогдсон мөнгөн кассын нярав хариуцан гүйцэтгэнэ"* гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

2.2 *Өгсөн зөвлөмж:* Бэлэн мөнгөний ажил гүйлгээг байгууллагын арилжааны банкин дахь картын дансаар гүйцэтгэх.

3. Хөрөнгийн ангилал, бүртгэлтэй холбоотой асуудал

3.1.1 *Илрүүлэлт:* Үндсэн хөрөнгийн шинж чанартай 38 нэр төрлийн хөрөнгийг бараа материалын дансанд, бараа материалын шинж чанартай 8 нэр төрлийн хөрөнгийг үндсэн хөрөнгө дансанд бүртгэсэн байгаа нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.3 дахь "*Холбогдох олон улсын стандарт, эрх бүхий төрийн байгууллагаас баталсан нягтлан бодох бүртгэлийн стандарт, журам, заавар, энэ хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан зарчмыг баримтлан нягтлан бодох бүртгэл хөтөлж, санхүүгийн тайлан гаргах*" гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

3.1.2 *Өгсөн зөвлөмж*: Хөрөнгийн ангиллыг стандартын дагуу үнэн зөв хийж, бүртгэл тайланд тусгаж, залруулах.

3.2.1 *Илрүүлэлт:* Албан хаагчдад тавьж олгосон нормын хувцас хэрэглэлийг тайлант хугацааны зардлаар хүлээн зөвшөөрч бүртгээгүй нь бараа материалын, улмаар хөрөнгийг үлдэгдлийг хий өсгөж, санхүүгийн тайланг бодитоор илэрхийлэхгүй байх эрсдэлийг үүсгэж байна. Энэ нь Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалаар 1 дүгээр хавсралтаар баталсан *"Төсөвт байгууллагад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар"*-ын 4.21 дүгээр заалтын Г дэх *"Бараа материалыг ажил үйлчилгээнд ашиглахаар тавьж олгоход: Дт. Зардал /Зардлын зүйлээр/ Кт. Хангамжийн материалын холбогдох дэд данс"* гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

3.2.2 <u>Өгсөн зөвлөмж:</u> Албан хаагчдад тавьж олгосон нормын хувцсыг зардлаар хүлээн зөвшөөрч бүртгэх, хөрөнгийн үлдэгдлийг үнэн зөв илэрхийлж байх.

4.1 Санхүүгийн тайлантай холбоотой асуудал

4.1 <u>Илрүүлэлт:</u> Санхүүгийн тайлангийн тайлбар, тодруулгыг иж бүрэн хийгээгүй байгаа нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.1 дахь *“Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандартын дагуу нягтлан бодох бүртгэл хөтөлж, санхүүгийн тайлангаа гаргах үүрэг бүхий аж ахуйн нэгж, байгууллагын санхүүгийн тайлан нь дараах бүрэлдэхүүнтэй байна*”, 8.1.5 дахь *“санхүүгийн тайлангийн тодруулга”* гэсэн заалттай нийцэхгүй байна.

4.2 <u>Өгсөн зөвлөмж:</u> Байгууллагын санхүүгийн үйл ажиллагаа, нягтлан бодох бүртгэл, онцлог байдлыг илтгэсэн тайлбар, тодруулгуудыг хийж байх.

Дээрх албан шаардлага, зөвлөмжийн биелэлтийг Сэлэнгэ аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2023 оны 06 дугаар сарын 01-ний өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Бараа материалын үлдэгдлийг зөрүүтэй тайлагнасан.	1	17,952.4			1	17,952.4	1	17,952.4				
Дүн	**1**	**17,952.4**			**1**	**17,952.4**	**1**	**17,952.4**				

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийг хэрэгжүүлээгүй.	1	1,000.0			1	1,000.0						
Орлого, зарлагын баримтыг гарын үсгээр баталгаажуулаагүй.	1	-					1	-				
Төлбөрийн цахим баримтыг бөөн дүнгээр баталгаажуулсан.	1	67,385.7					1	67,385.7				

Хөрөнгийн ангилал буруу бүртгэсэн	1	-					1	-				
Тавьж олгосон нормын хувцсыг зардлаар бүртгээгүй	1	-					1	-				
Мөнгөн кассын ажиллагааны журам зөрчсөн	1	1,948.7					1	1,948.7				
Санхүүгийн тайлангийн тайлбар, тодруулгыг иж бүрэн бэлтгээгүй.	1	-					1	-				
Дүн	**7**	**70,334.4**			**1**	**1,000.0**	**6**	**69,334.4**				

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
Шилэн дансанд мэдээлбэл зохих мэдээллийг хугацаа хоцроож мэдээлсэн байна.	14	-					14	-
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
Худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөө, тайлан боловсруулж, батлуулаагүй.	1						1	-
Нийт дүн	**15**	**-**					**15**	**-**